

V Bruseli 25. júna 2024
(OR. en)

11516/24

AGRI 536
AGRILEG 327
AGRIFIN 76
AGRISTR 46
AGRIORG 91
COH 43
ENV 688
POLCOM 216
SOC 500
EMPL 306

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	24. júna 2024
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	11247/24
Predmet:	Výsledok rokovania

Na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 24. júna 2024 rokovania neviedli ku konsenzu o záveroch o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ. Predsedníctvo však dospelo k záveru, že znenie pripojené k tejto poznámke podporilo, prípadne proti nemu nenamietalo 26 delegácií.

Závery o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ

Predsedníctvo Rady Európskej únie

PRIPOMÍNAJÚC:

- článok 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorom sa uvádzajú ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky: a) zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva, b) zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, c) stabilizovať trhy, d) zabezpečiť riadne zásobovanie a e) zabezpečiť primerané ceny pre spotrebiteľov;

BERÚC NA VEDOMIE:

- nedávne a rozsiahle protesty poľnohospodárov v celej EÚ;
- okamžité opatrenia, ktoré prijali európske inštitúcie a vnútroštátne a regionálne orgány, a zároveň potrebu uvažovať o strednodobých až dlhodobých reakciách;
- Európsku zelenú dohodu, a najmä stratégiu Z farmy na stôl, ako aj stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity a súvisiace závery Rady¹;
- závery Rady o Dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ² dohodnuté 20. novembra 2023, najmä pokiaľ ide o koncepciu overovania vplyvov na vidiecke oblasti;

¹ Dokument 12099/20.

² Dokument 15631/23.

1. ZDÔRAZŇUJE strategickú úlohu poľnohospodárskeho sektora, pokiaľ ide o zaistenie potravinovej bezpečnosti a strategickej autonómie v otvorenom hospodárstve.
ZDÔRAZŇUJE rozsiahle úsilie tohto sektora o posilnenie udržateľnosti potravinárskej výroby a zároveň to, že čelí rastúcemu počtu výziev, ako je zmena klímy a geopolitické napätie, ako je ruská agresia voči Ukrajine.
2. PRIPMÍNA zásadnú úlohu cieľov SPP uvedených v článku 39 ZFEÚ a potrebu zaručiť náležitú pozornosť každému z týchto cieľov. UZNÁVA horizontálne ciele obsiahnuté v Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ, ktoré sa vzťahujú na všetky politiky, a teda aj na SPP, a to aj v článku 11 ZFEÚ.
3. UZNÁVA mnohé dôvody nespokojnosti poľnohospodárov, ktoré sa zameriavajú najmä na potrebu spravodlivého príjmu, nízku ziskovosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkych cien výrobcov a vysokých vstupných nákladov, zavedenie a vykonávanie zložitých právnych predpisov, časté zmeny v regulačnom rámci, potrebu znížiť administratívnu záťaž a potrebu zabezpečiť rovnaké podmienky globálne a na vnútornom trhu.
4. PRIPOMÍNA zasadnutia Európskej rady, ktoré sa konali 1. februára, 21. – 22. marca 2024 a 17. – 18. apríla 2024, na ktorých vedúci predstavitelia EÚ zdôraznili zásadnú úlohu SPP a uznali, že konkurencieschopný, udržateľný a odolný sektor poľnohospodárstva je kľúčovým strategickým záujmom Únie a že poľnohospodári potrebujú stabilný a predvídateľný rámec, ktorý ich má okrem iného sprevádzať pri riešení výziev v oblasti životného prostredia a klímy. DOMNIEVA SA, že poľnohospodárstvo by malo zostať kľúčovým strategickým záujmom v nadchádzajúcich rokoch vzhľadom na súčasný geopolitický kontext.
5. VÍTA strategický dialóg o budúcnosti poľnohospodárstva EÚ, ktorý Európska komisia iniciovala v januári 2024, a jeho cieľ depolarizovať diskusie týkajúce sa poľnohospodárstva a zelenej transformácie. SO ZÁUJMOM OČAKÁVA, že bude naďalej aktívne informovaná o rokovaníach a že jej budú doručené výstupy dialógu.

6. ZDÔRAZŇUJE potrebu takej koncepcie potravinového systému, ktorá zahŕňa všetkých aktérov v potravinovom reťazci. ZDÔRAZŇUJE potrebu väčšej súdržnosti a synergií medzi politikami a nástrojmi a medzi rôznymi úrovňami politiky s cieľom zaviesť systémový a integrovaný prístup. VYZÝVA Komisiu, aby poskytla analýzu koncepcií potravinových systémov, ktoré postaví poľnohospodárov do popredia a zabezpečia cenovo dostupné, dostatočné, bezpečné a udržateľne vyrábané potraviny v Únii. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné lepšie reagovať na očakávania spotrebiteľov.
7. Bez toho, aby bol dotknutý budúci viacročný finančný rámec (VFR), KONŠTATUJE, že na účinnú reakciu na viaceré ciele SPP sú potrebné primerané zdroje a že spravodlivé rozdelenie podpory SPP, najmä priamych platieb, medzi členské štáty je citlivou otázkou a malo by sa hľadať vhodné riešenie.
8. PRIPOMÍNA, že poľnohospodárstvo je základom hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti vidieckych oblastí, ktoré zásadne prispievajú k celkovej prosperite a hospodárskej sile EÚ. KONŠTATUJE, že atraktivnosť poľnohospodárskeho sektora je spätá so životaschopnosťou vidieckych oblastí a prístupom k základným službám. ZDÔRAZŇUJE rozmanitosť vidieckych oblastí v Únii a význam zachovania poľnohospodárskych činností na území Únie vrátane najvzdialenejších regiónov³, oblastí s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, oblastí s vysokou hustotou obyvateľstva a ostrovov a ostrovných štátov. UZNÁVA osobitné výzvy mnohých vidieckych oblastí v EÚ vrátane vyľudňovania a starnutia obyvateľstva, chudoby a obmedzení v konektivite, v pracovných príležitostiach a v prístupe k službám. ZDÔRAZŇUJE význam zachovania a rozvoja malých a stredných podnikov vrátane malých fariem v záujme dynamických oblastí. ZDÔRAZŇUJE význam žien pre rozvoj poľnohospodárskeho sektora a ich prínos k sociálnemu rozvoju vo vidieckych oblastiach. PRIPOMÍNA, že poľnohospodárska pôda by sa mala v prvom rade využívať na poľnohospodárstvo.

³ Článok 349 ZFEÚ.

Silný a konkurencieschopný sektor poľnohospodárstva v EÚ

9. ZDÔRAZŇUJE prínos poľnohospodárstva k udržateľnému hospodárskemu rastu a jeho príslušný potenciál, okrem iného využívaním možností biohospodárstva a jeho uvádzania na trh, obehového hospodárstva, odolných potravinových dodávateľských reťazcov, inovačných metód a iných postupov blízkych prírode. ZDÔRAZŇUJE, že poľnohospodári sú často najzraniteľnejším článkom potravinového reťazca, ich príjem je často štrukturálne nižší ako priemer v iných odvetviach, a UZNÁVA rôzne príčiny týchto nižších príjmov. ZDÔRAZŇUJE potrebu zabezpečiť spravodlivý príjem pre poľnohospodárov v strednodobom a dlhodobom horizonte zlepšením ich postavenia v potravinovom reťazci, preskúmaním a podporou ďalších príležitostí na diverzifikáciu príjmov a zabezpečením spravodlivej hospodárskej súťaže založenej na pravidlách a účinného vykonávania jednotného trhu. PRIPOMÍNA úlohu priamych platieb ako podpory príjmov poľnohospodárov.
10. VÍTA iniciatívy Komisie na posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom reťazci vrátane zriadenia Strediska EÚ pre monitorovanie agropotravinového reťazca. VYZÝVA Komisiu, aby naďalej prijímala opatrenia na posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom reťazci s cieľom zabezpečiť, aby dostávali spravodlivú odmenu za tovar a služby, ktoré poskytujú spoločnosti, a aby stimulovala dopyt a odmeňovanie poľnohospodárskych výrobkov vyrobených udržateľným spôsobom. UZNÁVA, že takéto politiky by nemali mať nadmerné dôsledky na ceny potravín pre spotrebiteľov v EÚ.

11. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zabezpečiť spravodlivý, otvorený obchodný systém založený na pravidlách a rovnaké podmienky s prísnou kontrolou a presadzovaním zdravotných a bezpečnostných noriem. PRIPOMÍNA, že EÚ je čistým vývozcom agropotravinových výrobkov a potrebuje diverzifikáciu svojich obchodných vzťahov, a v tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE nevyhnutnosť zabezpečiť vyvážené riadenie obchodných nástrojov, najmä pokiaľ ide o colné kvóty s cieľom zabezpečiť spravodlivý a udržateľný obchod a zohľadniť záujmy domácich poľnohospodárskych výrobcov a spotrebiteľov. PRIPOMÍNA spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie z roku 2021 o aktívnej účasti na multilaterálnej úrovni v súvislosti s uplatňovaním zdravotných a environmentálnych noriem EÚ na dovážané poľnohospodárske výrobky⁴. BERIE NA VEDOMIE správu Komisie z roku 2022 o uplatňovaní zdravotných a environmentálnych noriem Únie na dovážané poľnohospodárske a potravinové výrobky⁵. PRIPOMÍMA záver tejto správy, že existuje určitý priestor na rozšírenie výrobných noriem EÚ na dovážané výrobky za predpokladu, že k tomu dôjde v plnom súlade s príslušnými pravidlami WTO. VYZÝVA Komisiu, aby naďalej monitorovala situáciu na poľnohospodárskych trhoch v Únii a podávala o nej správy a pravidelne aktualizovala a ďalej rozvíjala hodnotenie kumulatívneho vplyvu dohôd o voľnom obchode na sektor poľnohospodárstva.
12. KONŠTATUJE, že poľnohospodárstvo je dôležitým odvetvím v nadchádzajúcom procese rozširovania EÚ. VYZÝVA Komisiu, aby dôkladne posúdila vplyv rozšírenia EÚ s cieľom pripraviť poľnohospodársky sektor na takéto rozšírenie a obmedziť nepriaznivé účinky na trhy a výrobcov EÚ na základe skúseností získaných z predchádzajúcich rozšírení a zároveň zvažila pozitívne dôsledky takéhoto rozšírenia EÚ na poľnohospodárstvo a Úniu ako celok.

⁴ Ú. v. EÚ C 488, 6.12.2021, s. 6.

⁵ Dokument 9651/22.

13. UZNÁVA rastúci význam odolnosti poľnohospodárskeho sektora voči vonkajším výzvam, ako sú nestále trhy, geopolitické okolnosti a klimatické udalosti, najmä vzhľadom na to, že výzvy súvisiace s vodou vrátane dostupnosti vody sa budú čoraz viac stávať kľúčovou otázkou poľnohospodárskej výroby. Preto ZDÔRAZŇUJE význam preventívnych opatrení a cielenejších, pružnejších a účinnejších mechanizmov krízového riadenia a riadenia rizík na úrovni Únie na základe posúdenia dostupných finančných zdrojov a doteraz získaných skúseností. NABÁDA Komisiu, aby v budúcich iniciatívach súvisiacich s vodou zohľadnila poľnohospodárske špecifiká.

Podpora inovácií a odvetvovej spolupráce

14. ZDÔRAZŇUJE, že výskum a inovácie v oblasti udržateľnej a konkurencieschopnej poľnohospodárskej výroby a výroby a spracovania potravín zohrávajú kľúčovú úlohu pri dosahovaní udržateľných, bezpečných, zdravých a cenovo dostupných potravín v rozsahu potrebnom na nasýtenie obyvateľstva. VÍTA európske iniciatívy zamerané na budovanie spoľahlivých tokov poznatkov a na urýchlenie inovácií v sektore poľnohospodárstva s prihliadnutím na jeho rozmanitosť. ZDÔRAZŇUJE význam biohospodárstva, biotechnológií, inovačných metód a iných postupov blízkyh prírode.
15. PODPORUJE rozvoj výskumných a inovačných programov v oblasti udržateľných poľnohospodárskych postupov a technológií vrátane spracovania, riešení blízkyh prírode, biohospodárstva, obehového hospodárstva a precízneho poľnohospodárstva. ZDÔRAZŇUJE preto, že bez toho, aby bola dotknutá dohoda o budúcom VFR, je dôležité, aby finančné prostriedky EÚ dopĺňali SPP. VYZÝVA na uľahčenie investičných príležitostí v oblasti infraštruktúry a inovácií.
16. ZDÔRAZŇUJE význam výmenných sietí medzi všetkými aktérmi hodnotového reťazca vrátane poľnohospodárov, výskumných jednotiek, podnikov, občianskej spoločnosti a orgánov verejnej správy. PRIPOMÍNA, že na tento účel sa využíva európska sieť SPP. PODPORUJE rozvoj poradenských systémov pre poľnohospodárov vrátane odbornej prípravy poradcov. KONŠTATUJE, že veľké rozdiely v investičnej kapacite a prístupe k znalostiam sú prekážky, ktoré poľnohospodárov brzdia pri zavádzaní rôznych udržateľných technológií.

Potreba zjednodušenia s cieľom znížiť administratívne zaťaženie poľnohospodárov a verejnej správy členských štátov

17. PRIPOMÍNA význam stabilného a predvídateľného regulačného a finančného rámca pre poľnohospodárov a verejnú správu členských štátov a potrebu vhodného vykonávacieho alebo adaptačného obdobia pri významnej zmene regulačného rámca s cieľom umožniť účinnú komunikáciu a zabezpečiť dobré vykonávanie v tejto oblasti. ZDÔRAZŇUJE potrebu včasnej prezentácie legislatívnych návrhov SPP.
18. VYZÝVA Komisiu, aby naďalej monitorovala zdroje administratívnej záťaže a zložitosti, pokiaľ ide o pravidlá EÚ, ktorých vykonávanie má dosah na poľnohospodárov a verejnú správu, a aby sa zaoberala výsledkom tohto posúdenia, najmä pokiaľ ide o postupy a riadenie nového modelu vykonávania, monitorovala kumulatívne účinky politík ovplyvňujúcich poľnohospodárstvo a preskúmala vypracovanie koncepcie orientovanej na výsledky v týchto politikách.
19. KONŠTATUJE, že členské štáty sú prvými kontaktnými miestami pre poľnohospodárov a sú zodpovedné za riadenie a rozdeľovanie finančných prostriedkov EÚ, a preto v procese zjednodušovania zohrávajú úlohu aj členské štáty. Členské štáty SA VYZÝVAJÚ, aby preskúmali spôsoby, ako z dlhodobého hľadiska zlepšiť situáciu poľnohospodárov.

Podpora mladých a nových poľnohospodárov a generačná obnova

20. UZNÁVA význam generačnej obnovy v sektore poľnohospodárstva, ktorá je potrebná na zabezpečenie kontinuity poľnohospodárskej činnosti a dlhodobej odolnosti poľnohospodárskeho sektora EÚ. UZNÁVA ťažkosti, ktorým čelia mladí a noví poľnohospodári pri začatí podnikania, aj v súvislosti s prístupom k poľnohospodárskej pôde. ZDÔRAZŇUJE, že pozitívna dlhodobá perspektíva pre tento sektor je kľúčovým faktorom na prilákanie mladých a nových poľnohospodárov.
21. ZDÔRAZŇUJE význam prijatia opatrení na podporu usadzovania a prevodu pôdy pre mladých a nových poľnohospodárov a potrebu uľahčiť prístup k úverom a k pôde primárne určenej na poľnohospodárske využitie.

Odolnosť voči zmene klímy a ochrana životného prostredia

22. PRIPOMÍNA, že riadne fungovanie a zachovanie ekosystémov má zásadný význam pre zaistenie potravinovej bezpečnosti a dlhodobej odolnosti poľnohospodárstva EÚ. UZNÁVA, že zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na ňu vo všetkých odvetviach vrátane poľnohospodárstva majú kľúčový význam.
23. UZNÁVA pokrok, ktorý sa doteraz dosiahol, a rozsiahle úsilie, ktoré už poľnohospodári vynaložili na pomoc pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti klímy, biodiverzity, životného prostredia, dobrých životných podmienok zvierat a iných cieľov udržateľnosti. UZNÁVA, že sektor poľnohospodárstva bude musieť pokračovať v tomto úsilí, aby sa dosiahli tieto ciele, pričom sa zohľadní sociálno-ekonomická realita, konkurencieschopnosť a ziskovosť agropotravinárskeho sektora. ZDÔRAZŇUJE, že rôzne poľnohospodárske postupy šetrné ku klíme môžu poskytnúť riešenia environmentálnych a klimatických výziev, a to aj prostredníctvom uhlíkového pôdohospodárstva. VYZÝVA, aby sa väčšia pozornosť venovala dostupnosti a diverzifikácii zdrojov rastlinných bielkovín v Únii.
24. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné primerane podporovať poľnohospodárov pri prechode na prijatie udržateľných postupov a zároveň zachovať vysoké normy bezpečnosti potravín. VYZÝVA Komisiu, aby uprednostnila stimulačný prístup, ktorý poľnohospodárov odmeňuje nad rámec nákladov a ušlého príjmu za ich ekosystémové služby. ZDÔRAZŇUJE význam SPP pri dosahovaní záväzkov EÚ v oblasti životného prostredia, biodiverzity a klímy.
25. ZDÔRAZŇUJE, že okrem príspevku SPP môžu kľúčovú úlohu pri riešení výziev Únie v oblasti životného prostredia, biodiverzity a klímy zohrávať aj iné verejné a súkromné nástroje.

Záver

26. VYZÝVA nastupujúcu Komisiu, aby sa pri vypracúvaní svojho pracovného programu a politik, ktoré budú mať vplyv na poľnohospodárstvo na nasledujúce roky, zaoberala všetkými uvedenými otázkami.